

Sygn. akt I CSK 3261/22

POSTANOWIENIE

Dnia 19 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Maciej Kowalski

w sprawie z wniosku Syndyka masy upadłości J. S.
z udziałem M. W. (M. W.)
o stwierdzenie nabycia spadku po E. O.,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 19 sierpnia 2022 r.,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki
od postanowienia Sądu Okręgowego w R.
z dnia 30 września 2021 r., sygn. akt II Ca [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2. zasądza od M. W. (M. W.) na rzecz Syndyka masy upadłości J. S. 360 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestniczki postępowania M. W. od postanowienia Sądu Okręgowego w R. z 30 września 2021 r., w sprawie z wniosku Syndyka masy upadłości J. S. – A. B. z udziałem M. W. (M. W.) o stwierdzenie nabycia spadku po E. O. należy podnieść, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, przysługującym od prawomocnych orzeczeń sądu drugiej instancji, o przede wszystkim publicznoprawnym celu (postanowienia SN: z 7 października 2020 r., II CSK 670/19; z 24 lutego 2016 r., V CSK 488/15). Sąd Najwyższy, jako sąd kasacyjny, nie jest sądem powszechnym trzeciej instancji, zaś skarga kasacyjna nie

jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie. Rolą skargi kasacyjnej nie jest korygowanie wszelkich orzeczeń sądowych zawierających uchybienia, lecz ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni i stosowania prawa oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój orzecznictwa i prawa pozytywnego.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania w razie wykazania przez stronę, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych, budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, skarżąca przytoczyła przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., tj. oczywistą zasadność skargi.

Oparcie wniosku na tej przesłance wymaga wykazania przez skarżącego niewątpliwej, widocznej na pierwszy rzut oka (*prima facie*), bez konieczności pogłębionej analizy, sprzeczności wykładni lub zastosowania prawa materialnego lub procesowego z brzmieniem przepisów lub powszechnie przyjętymi regułami interpretacji (m.in. postanowienia SN: z 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07; z 26 lutego 2008 r., II UK 317/07; z 9 maja 2008 r., II PK 11/08; z 21 maja 2008 r., I UK 11/08, z 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08). Skarżący powinien zawrzeć w skardze wyodrębniony wywód prawny wskazujący, w czym przejawia się oczywistość naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego (por. postanowienia SN: z 5 września 2008 roku, I CZ 64/08, z 19 grudnia 2001 roku, IV CZ 200/01, z 9 czerwca 2008 roku, II UK 37/08).

Skarżąca wskazała, że oczywistej zasadności skargi upatruje w naruszeniu przez Sąd Rejonowy, a w ślad za nim Sąd Okręgowy, przepisów prawa, widocznych bez przeprowadzenia bardziej szczegółowej analizy czy badań ze względu na fakt, że zapis windykacyjny - przewidziany w art. 981¹ §1 k.c. jest skuteczny tylko wtedy, gdy został ustanowiony w testamencie sporządzonym w formie aktu notarialnego. Ze względu na doniosłe skutki zapisu windykacyjnego jego redakcja w testamencie musi być jednoznaczna i nie pozostawiać żadnej

wątpliwości, dlatego należy przyjąć, że notariusz musi jednoznacznie odzwierciedlić w treści aktu notarialnego wolę spadkodawcy - skoro zapis windykacyjny wymaga formy notarialnej testamentu. Wskazała na uchybienie przez sąd drugiej instancji przepisom art. 981¹ §1 k.c. i art.386 § 4 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania i jego uzasadnienie (art. 398⁴ § 2 k.p.c.) i przytoczone podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie muszą być więc przez skarżącego wyodrębnione, oddzielnie przedstawione i uzasadnione. W ramach przedsądu Sąd Najwyższy bada tylko wskazane w skardze okoliczności uzasadniające przyjęcie jej do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie może sprowadzać się do odwołania się do uzasadnienia podstaw kasacyjnych bądź też do ich powtórzenia, choćby nawet w zmodyfikowanej formie, ani być sformułowane w sposób, który wymagałby oceny ich zasadności (zob. postanowienie SN z dnia 3 grudnia 2020 r., II PK 171/19). Skarżąca zasady tej nie respektuje, gdyż argumentacja przedstawiona we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej połączona jest uzasadnieniem podstaw kasacyjnych. Nie przedstawiono natomiast odpowiedniego wyводу zawierającego argumentację, za pomocą której skarżąca wykazałaby walor oczywistej zasadności jej skargi kasacyjnej w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Skarżąca nie wykazała kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego, polegającej na jego oczywistości widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczególności czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia.

Niewątpliwie ustanowienie zapisu windykacyjnego wymaga precyzyjnego sformułowania stosownego rozrządzenia, zaś z jego treści musi jednoznacznie wynikać, że wolą spadkodawcy jest, aby wskazana osoba nabyła przedmiot zapisu z chwilą otwarcia spadku. W przypadku, gdy określone sformułowania budzą wątpliwości co do zamiaru testatora, nie wyłącza to jednak możliwości uznania ich za skuteczne ponieważ podlegają one interpretacji przy uwzględnieniu kryteriów wskazanych w art. 948 k.c. W myśl art. 948 § 1 i § 2 k.c. testament należy tak

tłumaczyć, by zapewnić możliwie najpełniejsze urzeczywistnienia woli spadkodawcy (zapisodawcy), a jeśli testament może być tłumaczony rozmaicie, należy przyjąć taką wykładnię, która pozwala utrzymać jego rozrządzenia w mocy i nadać im rozsądną treść.

Przedstawiony przez skarżącą wywód stanowi w rzeczywistości polemikę z rozstrzygnięciem Sądu Apelacyjnego i odzwierciedla jej stanowisko w sprawie, nie zaś rzeczywiste naruszenia prawa w postaci na tyle rażącej, że prowadzące do oczywistej zasadności skargi.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że nieskorzystanie przez sąd z art. 386 § 4 k.p.c. jest efektem czynności podjętych na wcześniejszych etapach postępowania, nie zaś przyczyną zarzucanej wadliwości rozstrzygnięcia; nie może być, zatem postrzegane, jako uchybienie przepisom prawa procesowego, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy (zob. wyroki SN: z dnia 5 października 2012 r., IV CSK 166/12, M. Pr. Bank. 2013, nr 10, s. 42; z dnia 9 maja 2013 r., II CNP 72/12; z dnia 6 lutego 2015 r., II CSK 317/14).

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. orzeczono jak w sentencji.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania znajduje oparcie w treści art. 520 § 1 w zw. z art. 398²¹ w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

[as]